

مطالعه‌ای در باب چالش‌های اخلاقی در نظام آموزش عالی ایالات متحده آمریکا

آویشا اشرف الکتابی*^۱ و روح الله حسینی^۲

چکیده

همه‌ساله بسیاری از کالج‌ها و دانشگاه‌های ایالات متحده در رده‌بندی بهترین دانشگاه‌های دنیا در صدر فهرست‌های معتبر گوناگون قرار می‌گیرند. با این حال، این دانشگاه‌ها نیز با چالش‌های متعددی در حوزه‌ی اخلاق اعم از مسائل قومی و نژادی، پذیرش دانشجویان خارجی، تخصیص ظرفیت، فساد اداری، غیبت غیرموجه اساتید، سوءاستفاده‌ی جنسی، تبعیض، نقض اخلاق پژوهشی و دریافت مبالغ غیرقانونی از دانشجویان روبرو هستند. در این پژوهش، با استفاده از روش کتابخانه‌ای و مطالعه‌ی مشترکات منشورهای اخلاقی مصوب دانشگاه‌ها، با مضمون مطالعه‌ی مقوله‌ی اخلاق و نمود یا نبود آن در نظام آموزشی ایالات متحده‌ی آمریکا در مقطع تحصیلات تکمیلی، به اقدامات عملی مبارزه با نقض اخلاق طی سال‌های ۲۰۲۰-۲۰۰۳ در این کشور پرداخته می‌شود. بدین منظور، بررسی می‌شود که چگونه در پرتوی تلاش‌های یونسکو برای معرفی نظام ارزیابی اخلاق در سه سطح آموزشی و پژوهشی و اداری، در نهادهای آموزشی تحصیلات تکمیلی و طراحی راهنماهای رفتاری در سال‌های اخیر، حمایت‌های مؤثری از سوی مؤسسات و همچنین دادگستری این کشور بالأخص دیوان عالی ایالات متحده‌ی آمریکا در حمایت از اخلاق آموزشی صورت پذیرفته است.

کلیدواژه‌ها: نقش راهبردی اخلاق آموزش، اخلاق پژوهی در نظام آموزشی ایالات متحده آمریکا، مسئولیت اخلاقی در نظام آموزشی، ترویج اخلاق

^۱ نویسنده مسئول: استادیار دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز، تهران، رایانامه:

Avisha.Ashrafolketabi@iauctb.ac.ir

^۲ استادیار دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، تهران.

مقدمه

ارزیابی وصف اخلاقی در نظام‌های دانشگاهی، دشواری روش‌شناختی خود را دارد که دست‌مایه‌ی نگارش مقاله‌ی حاضر در معرفی محورهای واجد ارزش برای تدوین منشورهای اخلاقی دانشگاهی شده است. به همین دلیل است که نیازمند تنوعی از ابزارها برای انجام چنین ارزیابی هستیم. از این رهگذر، آن هنگام که سخن از برنامه‌ریزی برای آموزش (نهادینه‌سازی) یا ترویج اخلاق در یک نظام آموزشی تحصیلات تکمیلی است، مدیریت اخلاقی، نیازمند بهره‌گیری از یک نگاه کلان به فسادهای رایج و نیازهای آموزش اخلاق و تلاش‌های فرهنگ‌سازانه و حُسن تدبیر مدیران عالی نهادهای دانشگاهی است. منابع این ارزیابی شامل منشورهای مصوّب و پرسشنامه‌های آماری از دانشجویان، کارکنان، اساتید و هم‌چنین آرای صادره از دادگستری قلمداد می‌شوند. اهداف پژوهش حاضر عبارت‌اند از شناسایی چالش‌های محیط‌های دانشگاهی آمریکا در رفتار اخلاقی، شناسایی راه‌کارهای ممکن برای احیای اخلاق حرفه‌ای در ساختارهای آموزشی کشور، شناسایی شیوه‌های ممکن در پژوهش در اخلاق حرفه‌ای در محیط‌های دانشگاهی و آموزشی و دانش‌های نقش‌آفرین در این پژوهش‌ها، شناسایی شیوه‌های پیاده‌سازی اخلاق حرفه‌ای در مرحله‌ی پذیرش دانشجویان، ارزیابی رفتار اساتید، مدیران و کارکنان دانشگاهی^۱، بالأخص در محور فردی شامل هوش اخلاقی و اصول اخلاقی فردی^۲ و در نهایت تلاش برای بومی‌سازی یافته‌ها، منطبق با فرهنگ اسلامی- ایرانی برای ارتقای اخلاق حرفه‌ای آموزش و ترویج اخلاق در دانشگاه‌های کشور است. در این نوشتار، هدف اصلی در وهله‌ی نخست، پاسخ‌گویی به این پرسش اصلی است که در برنامه‌ریزی و طراحی منشور اخلاقی برای عملکرد بخش‌های مختلف دانشگاهی و ارزیابی میزان اخلاقی بودن یک واحد دانشگاهی، چگونه می‌توان به درک مناسبی از ضروریات و شناسایی ملاک سنجش و گزاره‌های ارزیابی دست‌یافت؟ لذا پرسش‌های پژوهش عبارت‌اند از: نمودهای بی‌اخلاقی در محیط‌های دانشگاهی نظام آموزشی مورد مطالعه کدام هستند؟ دانشگاه‌های آمریکا در مباحث نژادی، قومیتی و دینی چگونه عملکردی دارند؟ وضع ایده‌آل اخلاقی برای مراکز دانشگاهی چگونه قابل‌شناسایی و توصیف و ارزیابی است؟ به نظر می‌رسد

¹ Ethics codes and codes of conduct and codes of behavior.

² Admissions and Financial Aid and Scholarships, Financial Aid for Disadvantaged Students Financial Aid Authorized by Congress, Financial Aid to Remedy Past Discrimination, Financial Aid to Create Diversity

دانشگاه‌های ایالات متحده‌ی آمریکا، به دلیل تنوع نژادی و قومیتی و عقیدتی دانشجویان پذیرفته‌شده از سراسر کشورها، عرصه‌ی آزمایشگاهی مهمی در زمینه‌ی ارزیابی اخلاق کادر آموزشی، مدیران و اساتید هستند. همچنین فرض بر آن است که منطبق با منشور اخلاقی دانشگاه‌ها، ترویج ارزش‌های اخلاقی از مسئولیت‌های اخلاقی نظام آموزشی است و آن‌چنان که از مطالعات مقدماتی برمی‌آید، رویه‌ی قضایی دادگاه‌های عالی ایالات متحده از عملکرد اخلاقی دانشگاه‌ها و تصمیمات ایشان در برابر دانشجو و دولت دفاع می‌کند.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر، کیفی است و در آن از روش تحلیل مبانی نظری و مفهوم‌شناسی استفاده می‌شود. در این تحقیق، خودتنظیمی اخلاقی به‌عنوان توانایی استاد، مدیر و کارمند دانشگاه در پایش مداوم سطح اخلاقی خود و همچنین تعهد به آموزش اخلاقی دانشجویان و پرورش اخلاقی ایشان و تعهد به استانداردهای وزارت علوم و جامعه‌ی دانشگاهیان به کار گرفته می‌شود. از این حیث، این پژوهش کاربردی است. بدین منظور، پرونده‌های طرح‌شده در دادگاه‌های عالی ایالات متحده شناسایی و مطالعه شده و مفاد خواسته‌ی خواهان و اظهارات خواننده به‌عنوان چالش موجود و عامل تأثیرگذار، شناسایی شده و راهکارهای اتخاذی در این کشور برای کاهش بی‌اخلاقی و ترویج اخلاق در محیط دانشگاهی، منشور اخلاقی دانشگاه‌ها و گزارش‌های موردی بررسی شده است.^۱ در نتیجه، امید است این تحقیق در ارتقای عملکرد واحدهای دانشگاهی، کاربرد داشته باشد. علاوه بر این، از ترجمه‌ی منشور اخلاقی تعدادی از دانشگاه‌های آمریکا و آرای صادره‌ی دادگستری در اخلاق آموزش، استفاده شده است.

ضرورت اتخاذ رویکرد میان‌رشته‌ای در بحث اخلاق آموزش

به نظر می‌رسد در نظام آموزشی ایالات متحده آمریکا، چالش‌های اخلاقی و مصادیق رفتار ضد اخلاق، گستره‌ی فراوانی دارند. ضرورت نهادینه کردن اخلاق حرفه‌ای در دانشگاه‌ها،^۲ بازطرح مصادیق رفتار ضد اخلاق آموزش، توسعه‌ی مفهوم اخلاق آموزش به کلیه‌ی جوامع

^۱ www.whitehouse.gov/assets/Documents/Recovery_Plan_Metrics_Report_508.pdf.
<http://php.aaas.org/programs/centers/capacity/publications/complexlandscape>.

^۲ Ethics codes and codes of behavior

علمی شامل کالج‌ها، دانشگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌های آموزشی، انجمن‌های علمی و دانشگاهی، بر اساس کارکرد آموزشی و جامعه‌پذیری و نقش‌آفرینی در انتقال ارزش‌ها در کنار دانش، غیبت و تأخیر کارکنان و اساتید، خروج از سرفصل مصوب وزارت علوم برای یک درس و مسئولیت‌ناپذیری به‌خصوص جنبه‌های اداری اخلاق آموزش شامل انصاف در استخدام یا وجود نداشتن تبعیض در جذب و استخدام^۱ و ارتقاء و آشکارسازی فساد اداری توسط کارکنان و مدیران^۲، امانت‌داری نسبت به اطلاعات، وفاداری به دانشگاه محل خدمت و شناسایی علل رفتار ضد‌اخلاقی با بررسی فرهنگ‌سازمانی حاکم بر کالج یا دانشگاه مزبور، طراحی مکانیسم نظارت مستقیم بر رفتارهای دانشگاهی و توجه به اخلاق (نه به‌مثابه‌ی فضیلت و نه به‌مثابه‌ی تعهد و تکلیف) به‌عنوان یک چالش مبتنی بر ضرورت کاهش رفتارهای ضد‌اخلاقی و ترویج ارزش‌های اخلاقی نیازمند بهره‌گیری از دستاوردهای جامعه‌شناسی، مدیریت سازمانی، مدیریت آموزشی و بالأخص گرایش مدیریت آموزش عالی، روان‌شناسی سازمان‌ها و روان‌شناسی سلامت است. برای تدوین استراتژی اخلاقی با نگاه غایت مدار و تفکیک اخلاق حرفه‌ای از اخلاق کار و حرفه‌ای‌گرایی و تمرکز بر هر سه به‌عنوان سه امر موردنیاز و طراحی منشور اخلاقی در سازمان آموزشی برای طرح استانداردهای آموزشی و پداگوژیک و برگزاری دوره‌های آموزشی ارزش‌ها و استانداردهای اخلاق حرفه‌ای، آموزش و فلسفه‌ی تعلیم و تربیت نیاز است^۳.

نتایج

تحولات نظام آموزشی ایالات متحده در پرتو اقدامات یونسکو^۴

برخورد با رویه‌های غیراخلاقی، در تمامی سطوح آموزشی یکی از محورهای مهم اقدام سازمان‌های بین‌المللی همچون یونسکو است تا برای برقراری حق مساوی در تحصیل و بهبود

¹ Case study of judgements regarding Employment in USA legal system.

² The Organization of American States InterAmerican Convention Against Corruption: In 2003 the U.N. Convention Against Corruption included a public service code as an essential element in corruption prevention: <http://www.un.org/News/Press/docs/2003/soccp270.doc.htm>

³ U.S. Department of Education Office for Civil Rights Under Title VI and Title IX: Educational Programs and Employment. Private Rights of Action Under Titles VI and IX: Educational Programs and Employment. U.S. Department of Justice Under Title VI and Title IX: Educational. Programs and Employment.

⁴ The Ethics Teacher Training Courses (ETTC) project is an important component of this strategy, which targets the young generation of experts and educators who are engaged in teaching ethics at various academic faculties and institutions around the world. <http://www.iiep.unesco.org/www.unesco.org/education/portal/hed-institutions>.

شرایط تحصیل، رویه‌های مبتنی بر فساد و ضد اخلاقی را به دولت‌ها معرفی نماید. بدون توجه به ملاحظات اخلاقی، دستیابی به تحصیل مؤثر غیر عملی خواهد بود. برنامه‌ی تحصیل برای همه (EFA) از اجلاس داکار در سال ۲۰۰۰ آغازگر اقدامات فوری برای مبارزه با رویه‌های غیر اخلاقی حوزه‌ی آموزش بوده است. از این گذرگاه تاریخی، توجه به اخلاق آغاز شد. توجه به ارزش‌های اخلاقی آموزش در یونسکو به ۱۹۶۶ بازمی‌گردد. آن زمان که توصیه‌نامه‌ی اهمیت اتخاذ منشور اخلاق حرفه‌ای آموزش برای تضمین جایگاه متعالی مشاغل آموزشی و اعمال تعهدات حرفه‌ای آموزش آغاز شد. کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه فساد (دسامبر ۲۰۰۳) و نظام تضمین کیفیت در تحصیلات عالی همراه با ساخت پورتال اینترنتی شناسایی نهادهای رسمی و قانونی آموزشی هر کشور طبق اظهار دولت‌ها، مؤسسه‌ی بین‌المللی برنامه‌ریزی تحصیلی درباره اخلاق آموزش (IEP)، به شفافیت، سیاست‌گذاری درباره‌ی فساد در آموزش، امکان کشف مدارک تحصیلی جعلی با مشارکت بین‌المللی و تحقق آموزش ارزش‌های اخلاقی است.

استانداردهای حرفه‌ای در سازمانی به نام دانشگاه زیر چتر منشور اخلاقی دانشگاه‌های آمریکا^۱

اخلاق حرفه‌ای بر عملکرد سازمانی^۲ اثرگذار است. در ارزیابی عملکرد یک واحد دانشگاهی، میزان رفتارهای اخلاقی در آن سازمان، از مهم‌ترین معیارها در کنار ارزیابی فساد اداری است.^۳ میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای آموزش می‌تواند نشانگر مهمی برای میزان حصول اهداف دانشگاه نیز در نظر گرفته شود. انجمن استادان دانشگاه‌های آمریکا، کالج معلمان انتیادو، کمپل و پک براون دانشگاه میشیگان سیاست‌های پذیرش دانشجو برای دانشکده‌ی حقوق خود را با در نظر گرفتن نژاد، قومیت و سایر ملاک‌های مدنظر در پذیرش، هم جنبه‌های علمی (نمرات)

¹ Ethics and Education 'combating unethical practices at all levels of education is an essential task for UNESCO in its efforts to make the right to a quality education for all a reality. Education for All (EFA) as the UN Convention against Corruption, UNCAC (Merida, December 2003).

² Public Service Ethics Act¹¹¹ and a "Code of Conduct for Public Officials.

³ Government Ethics Agencies in the United States, Public Integrity Annual-1997, Lexington, Kentucky, The Council of State Governments: Ethical values and principles in codes have cognitive and emotive elements. Also, in the field of Moral Development: Maurice Moody and Beth Sarepta, "IG Hotlines: Have they been good? At what Cost? What has been lost?" in The Journal of Public Inquiry: A Publication of the Inspectors General, Spring, 1998, p. 9-12 available via URL: <http://www.ignet.gov/randp/jpisp98.pdf>.

و سایر موارد مانند تجربه‌ی کاری، معرفی‌نامه و تجارب زندگی تصویب می‌کنند. روابط رضایت‌مندانه، یا توأم با خشونت جنسی، در دانشگاه‌های آمریکا، میان اساتید و دانشجویان ثبت‌نامی در دروس و در پروژه‌ها بین مسئول پروژه/ آزمایشگاه و شرکت‌کننده‌ی دوره، ممنوع می‌باشند. این روابط، ولو به‌صورت رضایت‌مندانه‌ی طرفینی، نقض اخلاق دانشگاهی به دلیل سوءاستفاده‌ی مخفی موجود در آن‌ها هستند. این وضعیت نسبت به کارکنان دانشگاه (و اعضای هیئت‌علمی) که نسبت به هم امکان تصمیم‌گیری در حوزه‌ی انتصابات، ارتقاء و... دارند نیز لازم‌الاجرا است. هرگونه روابط در این محورها می‌بایست به مرکز DEO گزارش شود تا آن فرد از امکان تصمیم‌گیری در ارتقاء و انتصابات بعدی نسبت به دیگری محروم شود. منشور رفتاری و اخلاق حرفه‌ای دانشگاه استنفورد شامل کارکنان اداری، دانشجویان، پژوهشگران وابسته، دانشجویان پست دکترا، دوره‌های آزاد وابسته به دانشگاه، پژوهشکده‌های وابسته، آزمایشگاه‌ها و هیئت‌امانای دانشگاه، ریاست دانشگاه، مشاوران و اشخاص ارائه‌دهنده‌ی خدمت در دانشگاه استنفورد می‌شود و مشارکت، تنوع، احترام، آزادی، اطمینان، صداقت و انصاف از موارد مهم در هر اقدام آموزشی و پژوهشی هستند. این استانداردها، اخلاقی، قانونی و حرفه‌ای محسوب می‌شوند و موردحمایت سیاست‌گذاری‌های دانشگاهی و قانون‌گذاری‌های ایالتی و فدرال هستند. تمامی این افراد، در کنار شخصیت حقوقی دانشگاه، مسئول پاسخ‌گویی به نهادهای قضایی و انتظامی هستند، نقض هر یک از بندهای منشور اخلاق حرفه‌ای دانشگاه منتهی به اقدام دفتر موسوم به Compliance and Ethics Helpline خواهد بود. منشور رفتار اخلاقی دانشگاه نیویورک (بازنگری ۲۰۰۶)، ضرورت تنظیم اصول اخلاقی، منشور اخلاقی و عهدنامه‌ی اخلاقی در هر محیط آموزشی را ضروری می‌داند و تکلیف اولویت در محیط دانشگاهی به شیوه‌ی دانشجو، استاد، کارمند، مدیر و ... را بیان می‌کند. به ترتیب اولویت از میان دانشگاه‌های برتر جهان، استنفورد، هاروارد، کالیفرنیا و واشنگتن کامل‌ترین مؤلفه‌ها برای ارزیابی اخلاق حرفه‌ای را دارند.^۱ اخلاق در آموزش عالی و نظام آموزشی در محور مدیران (اخلاق مدیریتی)، اساتید (اخلاق آموزشی)، کارکنان (اخلاق کاری در محیط اداری)، دانشجویان (اخلاق دانشجویی) و پژوهشگران مرتبط (اخلاق پژوهش) قابل طرح است. نقش راهبردی اخلاق در آموزش عالی در ترویج ارزش‌های اخلاقی بین دانشجویان، اعتلای آموزش

¹ Association of American Universities: www.aaascapacity.org.
<http://php.aaas.org/programs/centers/capacity/publications/complexlandscape>)

و اثربخشی فرآیند تدریس و موفقیت نهاد آموزشی به‌عنوان یک غایت قابل طرح است. استانداردهای حرفه‌ای برای ارزشیابی اخلاقی عملکرد اساتید دانشگاه و مدیران کالج‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی هستند. به‌منظور درونی‌سازی اخلاق برای دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها، ارزش‌سازی در قالب منشورهای اخلاق حرفه‌ای (به‌عنوان نمونه منشور اخلاق حرفه‌ای دانشگاه استنفورد) و معرفی ضد‌اخلاق آموزشی در عنوان فساد اداری در آموزش، گام بلندی در اخلاقی‌سازی محیط آموزشی و بازتنظیم تعاملات آموزشی اساتید، مدیران، کارمندان اداری و دانشجویان است. منشور اخلاقی سازمان آموزشی، جانشین کارآمد کدها و آیین‌نامه‌های اخلاقی است تا هدف نهایی نهاد آموزشی را معرفی کند و جو اخلاقی را میان اعضای سازمان تشویق کند.^۱

مبانی اخلاقی و پذیرش^۲ دانشجو در آمریکا^۳

پروژه‌ای که به‌عنوان یکی از نقاط عطف در نظام آموزشی ایالات متحده آمریکا، محسوب می‌شود محصول تلاش انجمن آمریکایی پیشرو علوم موسوم به (AAAS) و انجمن دانشگاه‌های آمریکا (AAU) است که پروژه‌ای برای مدیران دانشگاه‌ها و سطوح عالی دانشگاهی در این کشور تصویب نمودند و هدف از آن ایجاد تنوع نژادی، قومی، دینی و جنسیتی در بین دانشجویان ایالات متحده آمریکا، با اعطای پذیرش تحصیلی بیشتر به دانشجویان بیگانه برای غنای دوره‌های آموزشی در حال برگزاری بود تا سیاه‌پوستان و زنان، شانس تحصیلی بیشتری برای تحصیل و اشتغال داشته باشند.^۴ در خصوص توجه به شیوه‌ی

^۱ General statement of the rights and responsibilities of Academic Personnel
 “Statement of Professional Ethics”: The American Association of University Professors in April 1966.
<https://studentcode.iu.edu/index.html>.

(sexual harassment in the Sexual Misconduct Policy, UA-03, [/policies/ua-03-discrimination-harassment-and-sexual-misconduct/index.html](#): **definition of sexual harassment**).

^۲ **The AAAS role in the current effort** originated with a Sloan Foundation-funded conference in January 2004 and resulting report, Standing Our Ground: A Guidebook for STEM Educators in the Post-Michigan Era, S.M. Malcom, D.E. Chubin, and J.K. Jesse, AAAS-NACME, October 2004 www.aaas.org/standingourground.

^۳ **Key Legal Opinions on Student Diversity:**

1. Grutter v. Bollinger and Gratz v. Bollinger
2. Regents of the Univ. of California v. Bakke
3. Smith v. Univ. of Washington Law School
4. Paderewski v. Kwan
5. Parents Involved in Community Schools v. Seattle School Dist. No. 1

^۴ www.cpst.org/diversity/toolkit1.pdf

پذیرش دانشجو، بسیار جالب توجه است که توجه به اقلیت نژادی و افراد دارای معلولیت به عنوان یک ضرورت اخلاقی مطرح شده است. در خصوص تبعیض مثبت به نفع زنان و سیاه‌پوستان متقاضی ورود به دانشکده‌ی حقوق دانشگاه، پرونده‌ی مهمی که در سال ۲۰۰۳ در دیوان عالی ایالات متحده‌ی آمریکا در خصوص تصمیم دانشگاه میشیگان و دانشکده‌ی حقوق این دانشگاه و پرونده‌های دیگر همچون *Grutter v. Bollinger* و پرونده‌ی *Gratz v. Bollinger* در سال ۲۰۰۳ و پرونده‌ی دیگر در سال ۲۰۰۷ مطرح شد، به خوبی نشان‌دهنده‌ی روند نقش‌آفرینی اخلاق آموزش در آرای دادگستری است. واقعیت آن است که دانشگاه‌های آمریکا، تلاش بسیاری در برقراری فرصت‌های تحصیلی و شغلی به نفع اقلیت نژادی در آمریکا (سیاه‌پوستان و رنگین‌پوستان) نموده‌اند و در سال ۲۰۰۹ در پرونده‌ی *Ricci v. Peste fono* محکوم کردن هرگونه تبعیض علیه رنگین‌پوستان و اقلیت‌های نژادی در آمریکا، حائز اهمیت است. با هدف تحقق دانشگاه متنوع، تعهد به برقراری عدالت اجتماعی، با تبعیض مثبت برای واگذاری فرصت تحصیلی به رنگین‌پوستان آمریکا، همه‌ساله جاری است (انجمن دانشگاه‌های آمریکا، رابرت بردال، بیانیه اکتبر ۲۰۰۹). تلاش‌های ۱۹۶۰ برای برقراری حقوق برابر به نفع آفریقایی آمریکایی‌ها، لاتین‌ها و بومیان و سایر گروه‌های اقلیت نژادی در آمریکا و سایر رنگین‌پوستان بود در زمانی که ۳۸ درصد سیاه‌پوستان تا دبیرستان تحصیل می‌کردند و ۵ درصد آن‌ها به کالج‌ها وارد می‌شدند و در پذیرش دانشگاه‌ها، نژاد امر تعیین‌کننده‌ای بود.^۱ تحصیلات عالی برای اقلیت نژادی فرصتی برای امکان اشتغال مناسب‌تر در جامعه و نیروی کار متخصص

www.insidehighered.com/views/2008/10/06/chubin
http://www.diverseeducation.com/artman/publish/article_12740.shtml

¹ Race-Conscious Policies for Assigning Students to Schools: Social Science Research and the Supreme Court Cases, Washington, DC: National Academy of Education, 2007, p.49 and Coleman, Palmer, Rippner and Riley, A 21st-Century Imperative: Promoting Access and Diversity in Higher Education (College Board and American Council on Education, October 2009). including:

1. Shuford v. Alabama State Bd. of Education
2. Duffy v. Wolle
3. Sussman v. Tanoue
4. MD/DC/DE Broadcasters Ass'n v. FCC
5. Hammer v. Ashcroft
6. Consideration of Race to Avoid Disparate Impact Liability
7. Ricci v. Destefano

و کاهش نرخ ارتکاب جرائم است.^۱ در سال ۲۰۰۳ به‌طور جدی، این امر به موضوع روز آمریکا تبدیل شد که کمک مالی حین تحصیل، سندلی مضاعف برای پذیرش و حذف نکردن به دلیل نژاد و رنگ پوست می‌بایست راهبرد آموزشی نظام تحصیلات تکمیلی ایالات متحده آمریکا شد. از آنجاکه هر دانشجوی در دیدگاه و رویکرد و تجارب و اخلاقیات شخصی خود را به کلاس به همراه می‌آورد، حضور دانشجویان متنوع‌تر سبب غنای محیط یادگیری دانشجویان آمریکا می‌شود. مواجهه با مسیرهای متفاوت پرسشگری و اندیشیدن است که سبب پرورش توانایی حل مسئله‌ی علمی دانشجویان کشور می‌شود. استراتژی برای توسعه‌ی ظرفیت شناختی دانشجویان آمریکا، حضور دانشجویان غیر آمریکایی یا دانشجویان آمریکایی رنگین-پوست و از نژادهای مختلف است (سخنرانی پروفیسور جیمز گیت، ۲۰۰۹). باین حال تا سال ۲۰۰۶ آفریقایی-آمریکایی‌ها، بومیان و لاتین‌ها در مجموع ۱۸ درصد دانشجویان مقطع کارشناسی رشته‌های فنی، تجربی و مهندسی را تشکیل می‌دادند و زنان در مقطع دکتری، به ادامه تحصیل در دانشگاه‌های آمریکا علاقه‌مند نبودند. ملاحظات جنسیتی و نژادی از این زمان بود که به تدریج در دانشگاه‌های آمریکا شکل گرفت. به مجموعه‌ی اقدامات دانشگاه‌ها و کالج‌های ایالات متحده‌ی آمریکا در بازتوزیع جمعیت دانشگاهیان و دانشجویان شاغل به تحصیل، رویکرد Remedial گفته می‌شود. هرگونه محرومیت تحصیلی برای سیاه‌پوستان^۲ و تبعیض منفی نسبت به آن‌ها به‌صورت اخلاقی مردود شناخته شده است.^۳

¹ In 1960, 38.6% of black Americans graduated from high school, and 5.4% from college. Only 3.8% of black men and 6% of black women were professionals. The percentage of physicians who were black was 2.8%, the same as it had been in 1940. Of lawyers, 1.2% were black, as were 0.5% of engineers. There were only 265 black elected officials in the nation in 1965; of these, four were in Congress and there were no black senators. Four federal judges were black. William G. Bowen and Derek Bok, *The Shape of the River: Long-Term Consequences of Considering Race in College and University Admissions*, Princeton Univ. Press, at 2 (2d ed. 2008) (hereafter "The Shape of the River"). In 1965, barely 1% of all law students in the country were black; one-third of them attended black law schools. Barely 2% of all medical students were black; three-fourths of them attended two all-black medical schools. Id. at 5.

²Hispanic-serving colleges/universities: http://www.psu.edu/dept/aaoffice/hispanic_universities.html
Historically/predominantly black colleges/universities:
http://www.psu.edu/dept/aaoffice/aa_universities.html

³ Race, ethnicity- and gender-conscious policies are policies that reflect an express race, ethnicity or gender preference or that are principally motivated by those aims, with corresponding impact. race-conscious policies may include explicit racial classifications (such as the University of Michigan Law School's race-as-a-factor admissions policy), where race was an express factor used in evaluating applicants, as well as those that are neutral on their face but that are motivated by a race-based purpose, resulting in disparate impact based on race. (Race, ethnicity, and gender-based policies, in contrast,

مبانی اخلاقی کنوانسیون و توصیه‌نامه علیه تبعیض در تحصیل سازمان ملل متحد در قبال دانشجویان دارای معلولیت (۱۹۶۰)^۱

حق تحصیل، واجد مبنای اخلاقی و حقوقی در دنیای معاصر است و هیچ‌کس نباید از آن محروم گردد. بر این مبنای والدین، مدارس، کالج‌ها و دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی می‌بایست افراد دارای معلولیت را عامل تغییر جهان قلمداد کنند، به‌ویژه که میلیون‌ها فرد در جهان دارای گونه‌ای از کم‌توانی و ناتوانی هستند. مسئولیت اخلاقی دانشگاه‌ها در بسترسازی و جذب افراد دارای معلولیت با تبعیض مثبت (ظرفیت افزوده) وفق ماده‌ی ۲۶ ابلاغیه‌ی جهانی حقوق بشر ۱۹۴۸ و کنوانسیون یونسکو درباره‌ی منع تبعیض در تحصیل ۱۹۶۰ به‌عنوان یک سند تعهدآور بین‌المللی که هرگونه تبعیض در پذیرش و رفتار با دانشجو به دلیل کم‌توانی، ناتوانی یا وجود معلولیت را نفی می‌کند، خواهد بود. با هدف جلوگیری از به حاشیه رانده شدن دانشجویان دارای معلولیت، شیوه‌های مناسب برابری در فرصت پذیرش و رفتار با ایشان را به‌عنوان یک ضرورت سیاست‌گذاری آموزشی مطرح می‌نماید. یونسکو با یک کنوانسیون و هفت توصیه‌نامه، ابعاد مختلفی از این تعهدات را برای دولت‌ها مطرح می‌نماید که دانشجویان دارای معلولیت، دانشجویان با نیازهای ویژه و سایر گروه‌های کم‌تر برخوردار و نیازمند حمایت برای توانمندسازی ایشان در بهره‌مندی از امکان تحصیل در جامعه برخوردار شوند.^۲ میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی اجتماعی فرهنگی ۱۹۶۶، کنوانسیون حقوق کودک ۱۹۸۹ و کنوانسیون سازمان ملل برای حقوق اشخاص دارای معلولیت ۲۰۰۶ از جمله‌ی این موارد است. تعهد حقوقی منبعت از تعهدات اخلاقی در قبال این دانشجویان شامل مسئولیت دولت‌ها در تهیه‌ی کتابخانه‌ی غنی از منابع موردنیاز به خط بریل و به‌صورت کتاب صوتی، شرایط تردد، رفت‌وآمد، برگزاری امتحان، برگزاری جلسه‌ی دفاع، فرصت امتحان مناسب با زمان مناسب و منشی، تسهیل یادگیری زبان اشاره و خط بریل و... است. همچنین مکان‌یابی مناسب دانشجو شامل تسهیل رفت‌وآمد تا دانشگاه، استفاده از بالا‌بر مناسب و... است.

tend to refer only to policies or practices reflecting express consideration of the preference of relevance).
U.S. EEOC, "EEOC Compliance Manual," Section 15 ("Race & Color Discrimination") (April 19, 2006) (available at <http://www.eeoc.gov/policy/docs/race-color.html>)

¹ The Global Action Week (GAW) on Education for All (EFA): <http://en.unesco.org/events/2014-global-action-week-education-all#sthash.CFdFSicW.dpuf>.

² The Recommendation against Discrimination in Education (DO)

مبانی اخلاقی توجیه مسئولیت حقوقی برای دولت‌ها در حوزه‌ی آموزش

مبانی در توجیه الزام دولت‌ها به موازین اخلاق آموزش عبارت‌اند از: حق بر خودشکوفایی و بالفعل سازی توانمندی‌های انسان و کرامت انسانی و ارزشمندی و احترام به حقوق بشر و آزادی بنیادین و حق بر تنوع، حق بر توسعه‌ی ظرفیت‌های علمی و شناختی اشخاص دارای مسئولیت خلاقیت‌ها و استعدادهایشان، امکان مؤثر بودن وی در جامعه و نقش‌آفرینی. تعهدات، حقوق و مسئولیت‌های دولت‌ها عبارت‌اند از محروم نشدن از فرصت تحصیل به خاطر معلولیت، توجه به نیازهای ویژه از جمله امکان دسترسی به طبقات دانشگاه و منابع آن، دریافت حمایت موردنیاز (تبعیض مثبت) برای تسهیل تحصیل، امکانات و حمایت‌های شخصی‌سازی‌شده‌ی متناسب نیازها، یادگیری بریل و زبان اشاره، تضمین تحصیل افراد نابینا، ناشنوا و ناتوان از تکلم و حضور دانشجویان با نیازهای ویژه در کلاس همراه سایر دانشجویان.

اخلاق و ضرورت مبارزه با فساد اداری در نهادهای آموزشی ایالات متحده آمریکا

اثر منفی فساد در نهادهای آموزشی و التزام نداشتن به مبانی اخلاقی در سطح اداری دانشگاه‌ها، کالج‌ها و مؤسسات آموزشی جهان سبب شده است فساد به‌عنوان بزرگ‌ترین مانع استفاده‌ی مؤثر از امکانات آموزشی شناخته شود و در چارچوب کارگروه اقدام آموزش همگانی یونسکو در سال ۲۰۰۰ از آن یاد شده است. فساد در بخش‌های اداری نهادهای آموزشی، اثری مشابه نهادهای سلامت عمومی و همگانی دارد. هر تلاشی برای بهبود وضعیت آموزشی در یک کشور، در وهله‌ی اول، نیازمند مبارزه‌ی جدی در این زمینه است. در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۷ بود که در برنامه‌ی IIEP، پروژه‌ی اخلاق و فساد در آموزش به تصویب رسید و در آن فساد به‌مثابه‌ی استفاده‌ی سیستماتیک نهادهای عمومی برای منافع شخصی منجر به کاهش برابری فرصت نفع و خدمات عمومی تعریف شد و هدف مدیریت نهادهای آموزشی با حساسیت به فساد تعیین شد. رفتار استاد، تأمین منابع مالی مؤسسه‌ی آموزشی، تولید متون درسی و مدیریت مؤسسه‌ی آموزشی مورد ارزیابی به‌عنوان اندیکاتور (ضابطه و نشانگر) قرار گرفتند. سیاست-گذاری درزمینه‌ی اشاعه‌ی اخلاق آموزشی، بی‌شک نیازمند داشتن اطلاعات اولیه از مؤسسات آموزشی است. هزینه‌ی پذیرش، شهریه‌ی تحصیلی و هزینه‌ی امتحانات، عملکرد صحیح مدرسان، سنجش، روابط دانشجو-استاد، سوءاستفاده و دخل و تصرف در بودجه‌ی مدرس از جمله‌ی این موارد است. از آنجاکه هزینه‌ی اجتماعی و علمی و اقتصادی ناشی از رفتار غیراخلاقی بالاست و آمارهای تکان‌دهنده از غیبت اساتید، بازدهی نداشتن کلاس آموزشی،

روابط غیراخلاقی در تعامل دانشجو-استاد در کشور آمریکا وجود دارد، مطرح نمودن اخلاق حرفه‌ای تدریس برای معلمان، اساتید، کارکنان اداری و مدیران مؤسسات آموزشی و آموزش عالی حائز اهمیت است. شورای ارزیابی رفتار حرفه‌ای در آموزش می‌تواند مصادیق متعددی در کشورهای مختلف جهان داشته باشد. شایسته است که چنین نهادها و شوراهایی به بازبینی عملکرد و رفتارها همت گمارند و سوء رفتار مدرّسان و مدیران و کارکنان به‌عنوان یک مجموعه تحت عنوان منشور، قانون و... به تصویب چنین نهادهایی برسد. تصمیم اداری در محیط آموزشی و اخلاق آموزشی به‌راستی به یکدیگر ارتباط می‌یابند. گرایش اخلاق محور در مدیریت مؤسسات آموزشی بدین‌صورت قابل احراز است که چون مدیریت، به‌مثابه‌ی تصمیم‌گیری روزانه و هر لحظه است، در حوزه‌ی اداری، وجود منشور اخلاقی رفتار، شامل تصریح لزوم شفافیت سیستم‌ها، ساده‌سازی امور اداری، حذف عملکرد مجرمانه، نظام آموزش ضمن خدمت، استراتژی‌های تعامل، مشاوره و خدمات مشاوره‌ای به کارکنان، کنترل، نظارت، جرم‌انگاری مناسب رفتار مجرمانه، تعارض منافع شاخص سنجش اخلاق کاری-دلبستگی و علاقه به کار، پشتکار و جدیت در کار، روابط انسانی در محل کار و روح جمعی مشارکت در کار و احساس عدالت سازمانی در دانشگاه و نهاد آموزشی-خواهد بود.

رویه‌ی منشور نویسی و مؤلفه‌های منشورنویسی برای مسئولیت اساتید و

مدیران نهادهای آموزشی و مشترکات دانشگاه‌ها و کالج‌های آمریکا

طی روند تلاش نظام آموزشی ایالات متحده آمریکا برای مبارزه با فساد در نهادهای آموزشی، به‌تدریج این امر روشن شد که اصول اخلاق برای آموزش و رفتار اخلاقی برای شاغلین بخش آموزش می‌بایست در قالب منشورهای رفتار حرفه‌ای هر مؤسسه‌ی آموزشی به تصویب بالاترین نهاد تصمیم‌گیر آن نهاد آموزشی برسد.^۱ از این مسیر طراحی منشور اخلاقی کارکنان اداری و آموزشی و اساتید و دانشجویمان تدوین شد.

¹ The recommendations are prepared under the framework of the Council of Europe/EU funded project 'Strengthening Integrity and Combating Corruption in Higher Education' 'Ethical Principles for Education' (relying more on beliefs and values) and 'Ethical Behaviour of All Actors in Education' (representing ethical rules and principles of professional practice). http://www.coe.int/t/DG4/EDUCATION/etined_en.asp.

تلاش برای طراحی مسئولیت‌های پرسنل آموزشی

مهم‌ترین محورهای قابل اشاره در منشور کارکنان محیط‌های آموزشی عبارت‌اند از قرار دادن منافع سازمانی مقدم بر منافع شخصی، قبول نکردن رشوه در ارتقاء و انتصاب و قراردادهای مالی، لزوم اعلام هرگونه وابستگی خانوادگی، سوءاستفاده نکردن از منابع نهاد و اطلاعات شامل حقوق مالکیت‌های معنوی، احترام به دانشجویان و پرهیز از سوءاستفاده یا تماس جنسی یا رفتار تبعیض‌آمیز، احترام به تنوع دانشجویان در عقاید سیاسی و مذهبی، رعایت آزادی دانشگاهی دانشجویان، تقلب نکردن علمی و پژوهشی در انتصاب کار دیگران به خود و در نهایت تعامل صحیح با تمامی همکاران.

مسئولیت مدیران آموزشی

مهم‌ترین محورها در منشور کارکنان بدین شرح است که مدیران نهادهای آموزشی می‌بایست موظف به گزارش هرگونه نقض بایسته‌ها و الزامات اخلاقی باشند و همچنین می‌بایست منافع سازمانی را بر منافع فردی برتری دهند. هیچ‌گونه رشوه‌ای را نپذیرند و در صورت مشاهده در کارکنان گزارش دهند و اقدام قانونی صورت گیرد. سوءاستفاده‌ای از منابع سازمانی برای منافع شخصی و تجاری خود ننمایند و از اطلاعات موجود محافظت نمایند.

اصول اخلاقی اساتید و مدیران نهادهای آموزشی

رفتار مدرس مبتنی بر استاندارد اخلاق حرفه‌ای و ارزش‌های انسانی است. دروغ گفتن، تقلب، جعل، پنهان‌کاری، سرقت و... ممنوع است. هرگونه عنوان کذب با هر محتوا ممنوع است. اصل شفافیت، افشای اطلاعات غیر محرمانه به‌عنوان یک ضرورت شغلی برای منافع سازمانی یاد می‌شود. احترام به کرامت انسانی افراد، تعهد به پاسخگویی، رفتار بی‌طرفانه عاری از تبعیض و بانصاف و عدالت اجتماعی، اعطای فرصت به افراد با نیازهای ویژه، زنان^۱، اقلیت قومی و نژادی، افراد نیازمند کمک اقتصادی برای تحصیل کیفیت تدریس، مؤثر بودن و ضرورت مشارکت و فعالیت در اعتلای فردی و سازمانی.

American Association of University Women, 1992. How schools shortchange girls: A study of ¹ major findings on girls and education. Washington, D.C.
Gender A Decade of: American Association of University Women, 2004. Under the Microscope Equity Projects in the Sciences,
<http://www.aauw.org/research/upload/UnderTheMicroscopeForewardIntro.pdf>.

ملاک‌های ارزشیابی اخلاق حرفه‌ای در آمریکا و شیوه‌های طراحی

پرسشنامه

در مقام بررسی اختلاف وضع موجود و وضع مطلوب، رعایت اخلاق حرفه‌ای در محیط‌های دانشگاهی آمریکا از نظرسنجی‌ها و نشانگرهای (اندیکاتورها) مختص خود استفاده می‌کنند. (پرسش‌های محقق-ساخته طراحی شده برای مقاصد هر دانشگاه). در خصوص میزان آگاهی اساتید، مدیران و کارکنان اداری هر دانشگاه و کالج از اصول اخلاق حرفه‌ای آموزش، هر یک از محورهای اخلاق حرفه‌ای را می‌توان به صورت یک گزاره در نظر گرفت و وجود اطلاع قبلی/ عدم اطلاع قبلی از این ضرورت اخلاقی را در ایشان سنجید. (می‌توان سابقه‌ی خدمت، محل خدمت، گذراندن کلاس ضمن خدمت را نیز در سؤالات درج نمود). سن، جنس، تحصیلات، سابقه، وضعیت استخدامی، دانشگاه محل خدمت، رشته تحصیلی از جمله مواردی هستند که در سؤالات مطرح می‌شود. میزان کاربست اخلاق حرفه‌ای تدریس و اخلاق حرفه‌ای در محیط‌های آموزشی را با ملاک‌های زیر می‌توان سنجید. کارآمدی در آموزش و محتوا، تعامل حرفه‌ای و عاری از خطا، رشد فردی دانشجو، رفتار با همکاران، احترام به تفاوت‌ها و آزادی بیان در کلاس و ارزشیابی مناسب و رعایت قوانین آموزشی و قوانین دانشگاه، وقت گذاشتن برای نیازهای منطقی دانشجو، محرمانگی و حفظ حریم خصوصی (رعایت محرمانه بودن اطلاعات دانشجویان و رازداری)، رعایت سیلابس درسی، حضور کافی، احترام به کرامت انسانی، پرورش استعداد بالقوه و بی‌طرفی و وجود نداشتن تبعیض و جمع‌آوری بازخورد، طرح درس، مسئولیت‌پذیری نسبت به یادگیری دانشجو از این موارد هستند. در هر محیط آموزشی، افراد زیر را می‌توان از یکدیگر تفکیک نمود و موضوع تحقیق میدانی متفاوتی قرار داد. نخست اساتید دانشگاه، دوم مدیران، سوم کارمندان اداری آموزش، چهارم دانشجویان، پنجم دانشجویان مهمان در یک درس در یک ترم و ششم دانشجویان خارجی مقطع تحصیلات تکمیلی. دانشگاه‌ها، محل ظهور چالش‌های عظیم اخلاقی در حوزه‌ی آموزش در یک جامعه قلمداد می‌شود و بیش از هر محیط آموزشی دیگر، نیازمند کدها، منشورها، استانداردها و قوانین مرتبط با اخلاق حرفه‌ای است. برای بازطرح ارزش‌ها و استانداردهای اخلاق حرفه‌ای در آمریکا، انجمن استادان دانشگاه‌های آمریکا، علاوه بر شایستگی تخصصی و علمی، اثربخشی آموزشی، اجتناب از تبعیض، وجود نداشتن روابط دوگانه‌ی استاد و دانشجو (روابط عاطفی غیراخلاقی) و رازداری نسبت به دانشجو را به‌عنوان معیارهای مهم اخلاق حرفه‌ای محیط آموزشی در دانشگاه‌ها معرفی می‌نماید. مشاهدات دانشجویان از رعایت اخلاق حرفه‌ای وفق نظرسنجی‌ها عبارت‌اند از اولویت و تناسب رفتار با محیط آموزشی و رعایت آداب معاشرت

دانشگاهی، حریم خصوصی دانشجوی، بهره‌مندی نداشتن مادی از دانشجو، بردباری نسبت به دانشجویان، امین بودن نسبت به دانشجو، پوشش مناسب محیط دانشگاهی از سوی اساتید، خلق غیر مرتبط نداشتن، نمره دادن منصفانه، امتناع از روابط خصوصی با دانشجویان، انگیزه‌ی تدریس، رویه‌ی همکاری و مشارکت با دانشجو، احترام به قواعد آموزشی دانشگاه، ایفای سرفصل مصوب، بهره‌گیری نکردن از دانشجو برای امور شخصی، تحقیر نکردن دانشجو، بیان حقیقت، پرهیز از وادار کردن دانشجو به خودسانسوری، وجود نداشتن تبعیض، انجام تقاضای معقول دانشجو در مدت کم، وفای به عهد در خدمت، احترام، منع خشونت، ترویج امنیت، نظم و برقراری عدالت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری.

ترویج اخلاق در دانشگاه‌های ایالات متحده: برنامه‌ی هم‌زیستی مسالمت -

آمیز در محیط‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی به‌عنوان آموزش اخلاق^۱

در سراسر جهان، یادگیری زیستن اقوام، نژادها و ملیت‌ها در کنار یکدیگر در محیط‌های دانشگاهی و علمی به‌عنوان یک ضرورت حوزه‌ی اخلاق آموزش شناخته می‌شود و مهم‌ترین اهداف آن عبارت‌اند از تقویت ظرفیت شناختی برای تصمیم‌گیری اخلاقی مبتنی بر هنجارهای اخلاقی و ارزش‌ها با هدف احترام به سایر اقوام، نژادها، ملیت‌ها و توانمندسازی دانشجویان برای ورود به گفتگو، گوش دادن و صحبت کردن به‌عنوان ابزار حساس شدن به دغدغه‌های سایرین و احترام به تنوع، احترام به تفاوت و فرهنگ صلح و اجازه به دانشجویان برای تجربه‌ی معنوی زیستن در کنار سایر نژادها و قومیت‌ها و احترام به جهان تفاوت‌اندیشه‌ها، سنت‌ها و فرهنگ‌ها و مداخله‌ی میان فرهنگی اساتید. از آنجاکه در دانشگاه‌ها و کالج‌های آمریکا دانشجویان از نژادها، قومیت‌ها، ادیان و ملیت‌های مختلفی حضور دارند، ضرورت وجود چنین برنامه‌هایی بیش از هر کشور مهاجرپذیر دیگری احساس می‌شود. با منابع یونیسف و یونسکو در خصوص آموزش هم‌زیستی در محیط‌های آموزشی در ایالات متحده آمریکا، مدرّسان از مقطع دبستان به معرفی ادیان و مذاهب سنت‌ها و رویکردهای دینی در قاره‌های مختلف اعم

¹ Learning to Live Together is an intercultural and interfaith program for ethics education, designed to contribute to the realization of the right of the child to full and healthy physical, mental, spiritual, moral and social development, and to education as set out in the United Nations Convention on the Rights of the Child (CRC), in article 26.1 of the Universal Declaration of Human Rights (UDHR), in the World Declaration on Education for All and in the Millennium Development Goals (MDG).

از اسلام، مسیحیت و سایر ادیان در قالب کارگاه‌های جانبی در کنار پروسه‌ی آموزشی رسمی می‌پردازند و با هدف ترویج تلاش برای فهم دیگری و ارتباط با او در نهایت احترام به تفاوت‌ها صورت می‌گیرد. از نگاه متخصصان، ایالات متحده به دلیل حضور مسلمانان، مسیحی‌ها و حضور اقوام بودیست و به‌خصوص حضور آفریقایی تبارها از اقوام و سنت‌های مختلف، بیش از هر کشوری نیازمند اتخاذ تصمیم جدی در این خصوص است. هوش اخلاقی از نگاه روان-شناسان اخلاق‌گرا به منزله‌ی توانمندی فرد در فهم دیگری، علاقه‌مندی به شناخت، ارتباط و احترام به او، مسئولیت‌پذیری نسبت به وضعیت او و خودداری از آسیب رساندن به دیگری توصیف می‌شود (از آن به جادوی کمک به دیگری یاد می‌شود). به این دلیل در مدارس آمریکا، ترویج احساس مسئولیت اخلاقی نسبت به دیگری مهم‌ترین آموزش اخلاق محسوب می‌شود. مؤلفه‌های فرهنگی این آموزش به‌طور نسبی عبارت‌اند از انصاف، پذیرش خود، عفو دیگری، عشق به جهان، بردباری، وجود نداشتن تبعیض، حق شنیده شدن و حق بر خودابرازگری. لازم به اشاره است دانشجویان خارجی، چالش‌های جدی از جمله زبان، مسائل اقتصادی، منابع آموزشی، مسائل فرهنگی ناآشنا، چالش‌های محل اقامت و دسترسی به خوابگاه دارند لکن رفتار تبعیض‌آمیز، تحقیر ملیت، نژاد و اعتقادات دینی و باورهای سنتی وی در محیط دانشگاهی به‌عنوان مشکلی مهم محسوب می‌شود. بانوان مسلمان محبّه‌ از مهم‌ترین قربانیان رفتارهای غیراخلاقی در محیط‌های آموزشی محسوب می‌شوند. آموزش اخلاق در دانشگاه‌های آمریکا، به خشونت نداشتن در برابر زنان، معلولان، سیاه‌پوستان و رنگین‌پوستان، مهاجران و... مربوط می‌شود. Role-Playing ابزار مناسبی در گفتگو در کارگاه‌های جانبی است، چراکه «یک مایل با کفش‌های من راه برو» گفته‌ی درستی برای فهم دیگری و احترام به اوست، لذا در تمام محیط‌های آموزشی، دانشجوی خارجی می‌بایست در زمانی اجازه‌ی معرفی کشورش، فرهنگ، سنت‌ها و تفاوت‌ها و خصیصه‌های قومیت/ ملیت خود را داشته باشد و تعدادی کلمه از زبان مادری خود را با معادل آن‌ها معرفی کند. حضور دانشجویان چینی، ژاپنی، هندی، لاتین، روسی و... در یک کلاس سبب غنای شناختی سایر دانشجویان و در نهایت حق ابراز اندیشه و نظر آن‌ها سبب غنای اندیشه در محیط‌های آموزشی تصور می‌شود. لذا پناهندگان، مهاجران، جنگ‌زدگان، افراد با نیازهای ویژه، افراد در حداکثر فقر اقتصادی و معلولین در محیط‌های آموزشی احتمال حضور دارند و نیازمند فرصت تجربه‌ی احساس کرامت انسانی‌اند. دانشجویان می‌آموزند از خود سؤال بپرسند: آیا حرف من کرامت انسانی طرف مقابل را مخدوش می‌کند؟ آیا به قومیت، نژاد و جنسیت او یا وضعیت جسمی (معلولیت) او حمله کردم؟ آیا حرف من

تبعیض آمیز و به خاطر تفاوت دیگری با من است؟ آیا می‌توانم به کسی کمک کنم احساس بهتری در درون نسبت به خودش داشته باشد؟

سلامت و آموزش: چالش نظام قضایی آمریکا در مواجهه با نیازمندی

دانشجویان خارجی در زمان پاندمی کووید ۱۹

نمونه‌ی رأی صادره در نظام دادگستری ایالات متحده‌ی آمریکا (ایالت ماساچوست)^۱ از جدیدترین موارد در ارتباط با چالش‌های دانشجویان خارجی و نظام قضایی آمریکا است. در این قسمت به دعوی شماره CV۱۱۲۸۳-۱-۲۰ با موضوع جبران کامل و رأی اعلامی پرداخته می‌شود که خواهان آن، دعوی کالج هاروارد و مؤسسه‌ی تکنولوژی ماساچوست به طرفیت دپارتمان مهاجرت ایالات متحده‌ی آمریکا و دو تن از کارکنان آن، در خصوص فرمان دونالد ترامپ در سیزدهم مارس ۲۰۲۰ در خصوص ضرورت سلامت عمومی مردم، با لحاظ ضرورت ادامه فعالیت دانشگاه‌ها در آموزش تمامی دانشجویان خود به نحو مستقیم است. طبق ادعای خواهان‌ها (کالج هاروارد و مؤسسه‌ی تکنولوژی ماساچوست) محرومیت از صدور ویزای تحصیلی برای دانشجویان خارجی، از جمله ویزای موسوم به F-1، مغایر با نیازهای دانشجویان و نهادهای آموزشی ایالات متحده است. لیکن دولت اعلام داشت در دوره‌ی اورژانسی ناشی از پاندمی کرونا ویروس امکان پذیرش افراد دارای ویزای غیر مهاجرتی امکان‌پذیر نیست. دانشگاه‌های متعددی در ایالات متحده‌ی آمریکا شامل خواهان‌ها و دانشگاه MIT موظف به ارائه‌ی دروس به صورت برخط شدند و دانشگاه هاروارد و دانشگاه MIT ظرفیت دانشگاهی خود را به ۴۰ درصد کاهش دادند. به این جهت، امکان ورود یا ورود مجدد دانشجویان دارای ویزای دانشجویی به ایالات متحده آمریکا از ۶ جولای ۲۰۲۰ به‌طور کامل لغو شد. صدها هزار دانشجوی خارجی با ویزای غیر مهاجرتی، بدون امکان واحدگیری مطلوب و امکان اقامت در خوابگاه، صرفاً برای عدم از دست دادن پذیرش دانشگاهی و ویزای تحصیلی نسبت به پرداخت

¹ UNITED STATES DISTRICT COURT OR THE DISTRICT OF MASSACHUSETTS :Civil Action No. 1:20-cv-11283. On March 13, 2020, President Donald J. Trump declared a national emergency. By that time, Governor Charles Baker had already announced a state of emergency in the Commonwealth of Massachusetts, on March 10, 2020.2 <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/proclamation-declaring-national-emergency-concerning-novel-coronavirus-disease-covid-19-outbreak>. https://www.ice.gov/sites/default/files/documents/Document/2020/Coronavirus%20Guidance_3.13.20.pdf

شهریه و انتخاب واحد اقدام کرده‌اند بی آن که عملاً امکان بهره‌گیری از آموزش فراهم باشد. برای بسیاری از دانشجویان خارجی بازگشت به کشورشان و دنبال کردن کلاس آنلاین دشوار یا پرهزینه است. دانشگاه‌های آمریکا و دانشجویان، برای سال تحصیلی ۲۰۲۱-۲۰۲۰، انتظار داشتند که دانشجویان خارجی همچنان امکان اقامت در خاک آمریکا ولو با برگزاری برخط کلاس‌ها را داشته باشند. با تصمیم‌گیری مدیریتی ICE، عملاً برای تمام این دانشجویان و دانشگاه‌ها تصمیم‌گیری شده است. MIT، این دعوی حقوقی را از جانب دارندگان ویزای دانشجویی F1 خود، علیه دولت آمریکا اقامه نموده است. خوانده، UNITED States Department of Homeland Security است که یک نهاد فدرال ایالات متحده‌ی آمریکاست. دادگاه، حکم به نفع خواهان‌ها در حذف دستور فدرال صادره به تاریخ ۶ جولای و ۱۳ مارس می‌نماید و در نتیجه هیچ‌یک از دانشجویان خارجی دارای ویزای غیر مهاجرتی (دانشجویی) از نوع F1 مجبور به بازگشت به کشور مبدأ خود نیستند و در صورت اخذ نکردن واحد آنلاین در دوره‌ی پاندمی همچنان دانشجویی دانشگاه مزبور محسوب و قادر به اقامت در خاک آمریکا با ویزای دانشجویی هستند و تصمیم خودسرانه و سلیقه‌ای در این خصوص موجه نیست و وفق مقرره ۶ جولای، سوءاستفاده از اختیارات مقامات دولتی در آمریکا محسوب می‌شود. با این هدف که دانشجویان متعدّد F1 از تحصیل خود در هاروارد و MIT روی گردان نشوند تا بین مقوله‌های مهمی چون سلامت کارکنان اداری، اساتید و دانشجویان، برگزاری حضوری کلاس‌ها، دانشجویان خارجی تعادل نسبی برقرار شود، به دانشجویان تعداد واحدهای کم‌تر ارائه شود، دانشجویان در خاک آمریکا بمانند و هر دانشگاهی در تأمین سلامت اساتید، کارمندان و کارکنان خود امکان تصمیم‌گیری موردی داشته باشد. در رأی دادگاه ذکر شده است وجود دانشجویان بین‌المللی، شرط برگزاری و تشکیل بسیاری دوره‌های دانشگاه‌هایی چون هاروارد و MIT است که نظرگاه‌های متفاوت و متنوعی به مقوله‌ی سیاست و حکومت دارند و ثبت‌نام هر سال تحصیلی با تعداد واحد معین شرط تمدید ویزای تحصیلی است که در دوران پاندمی، الزام دانشجویان بین‌المللی به آن منطقی نخواهد بود.

دانشجویان ایالات متحده آمریکا و دادخواهی از نظام قضایی: احترام به

تصمیم مقامات دانشگاهی در امور آموزشی

بخش مهمی از دعاوی دانشجویان علیه دانشگاه محل تحصیل خود، به تصمیم‌های اداری صادره نسبت به پرونده‌ی ایشان بازمی‌گردد. در پرونده‌ای در سال ۱۹۸۵، دیوان عالی ایالات متحده آمریکا در پرونده‌ی دانشگاه میشیگان به طرفیت اوینگ که دانشجوی پزشکی دانشگاه

میشیگان بود و به وی اجازه‌ی شرکت مجدد در امتحانی مردود شده بود را نداده بودند، قضات در مواجهه با یک امر به کلی آموزشی، به تصمیم مقامات اداری و آموزشی دانشگاه‌ها احترام کامل می‌گذارند (نهادهای دانشگاهی می‌بایست اختیارات وسیعی را واجد باشند و درباره‌ی استحقاق دانشجویان خود به فارغ‌التحصیلی یا ادامه تحصیل تصمیم بگیرند، آن‌ها از آزادی مطلق در تصمیم‌گیری برخوردارند). لیکن پرونده‌هایی در نظام دادگستری آمریکا مبنی بر تصمیم خودسرانه و مبتنی بر تبعیض نژادی دانشگاه در منع دانشجویان از امکان دفاع از رساله وجود دارد. همچون پرونده‌ی *Onawa V. Johns Hopkins University* (2006) که حتی در آن‌ها نیز دادگاه مجدداً اعلام کرده تصمیمات دانشگاهی در اختیار و به صلاح‌دید مقامات آن دانشگاه هستند (نه دانشجو و نه حتی نظام دادگستری).

پاداش دادن به رفتار اخلاقی و تنبیه رفتار غیر اخلاقی در محیط دانشگاهی^۱

خطمشی در قبال تعامل غیر اخلاقی، در محیط دانشگاهی، شامل کوشش برای تعریف آن در وهله‌ی نخست و الزام کلیه‌ی مقامات دانشگاهی (اعضاء هیئت‌علمی و مدرسان) و کارکنان اداری (AAOS) در آمریکا به گزارش خشونت جنسی در محیط آموزشی است. هرگونه تعامل جنسی در رابطه‌ی دانشجو-استاد و دانشجو-کارمندان و مدیران محیط آموزشی، خشونت جنسی محسوب می‌شود. این اعلام، می‌بایست ظرف ۴۸ ساعت صورت پذیرد. تمامی افراد حاضر در محیط آموزشی، می‌بایست ایمن از هرگونه انتظار جنسی در این محیط باشند. رسالت دانشگاه، توقف این امر در محیط آموزشی است و این، یک تعهد و مسئولیت اخلاقی برای همگان است. این امر، در قالب گزارش شفاهی یا ایمیل صورت می‌گیرد. نهاد پیش‌بینی‌شده با عنوان *Office of the Sexual Misconduct Response Coordinator* خواهد بود. حمایت‌های دانشگاه نسبت به دانشجو یا کارمند مورد سوءاستفاده عبارت‌اند از: مشاوره‌ی فردی، ارجاع به پزشک و خدمات درمانی، کمک مالی برای مراجعه به مشاور و روانشناس، افزودن مدت مجاز تحصیل دانشجو، تغییر برنامه‌ی درسی هفتگی، موجه کردن غیبت دانشجو، افزایش مراقبت امنیتی و مونیترینگ محیط آموزشی، تماس با پلیس از سوی دانشگاه برای اعلام جرم. شناسایی صلاحیت برای دانشگاه جهت اقدام، بدین‌صورت است که دانشگاه موظف به

¹ Neil Broadly et al. v. **Meriden Board of Education** et al. 1992, citing *Campbell v. Board of Education*, 1984.

نگهداری اسناد اظهارات خشونت جنسی در محیط آموزشی (هرگونه تعامل جنسی در محیط آموزشی بین مدیران و کارمندان آن‌ها و یا اساتید و دانشجویان آن‌ها، خشونت جنسی نامیده می‌شود) به مدت هفت سال است. دانشگاه‌ها، مشمول مقررات ایالتی و مقررات فدرال در خصوص موضوع می‌باشند و بخشی از اقدامات برای جبران آسیب وارده می‌بایست از سوی این نهاد صورت پذیرد. ماهیت، شدت و دفعات این مسئله در عملکرد دانشگاه مؤثر خواهد بود. حق بزه دیده شامل حق بر رفتار بر اساس کرامت انسانی و حق بر مشاوره، ترجمه و خدمات مترجم، تنظیم گزارش واقعه با درج زمان و مکان و شرایط وقوع و حق بر اطلاع از برخورد با فرد خاطی، حق بر اطلاع از رسیدگی به جرائم ارتكابی ده روز قبل از جلسه‌ی دادرسی در صورت اعلام جرم و اقامه‌ی دعوی است.^۱

توجیه اخلاق حرفه‌ای در نظام فلسفی معاصر تعلیم و تربیت در ایالات

متحدہ آمریکا

اینکه اخلاق آموزشی را اخلاق تکلیفی بدانیم، یا اخلاق فضیلت؟ پرسش مهمی است. پاسخ، در ایالات متحده، به‌اختصار آن است که اخلاق حوزه‌ی آموزش برای کشوری است که فاصله‌ی زیادی از استانداردهای اخلاق حرفه‌ای دارد. اخلاق، تکلیفی به نظر می‌رسد و از این مسیر، حقوق پا به میدان نقض قواعد اخلاق حرفه‌ای در این محیط می‌گذارد ولی جنس اخلاق آموزش در حقیقت اخلاق فضیلت است که در مقام تعهد دانشگاه به ترویج اخلاق نمود پیدا می‌کند. آموزش، نیازمند اخلاق است و یکی از وظایف نهادهای آموزشی، ترویج اخلاقیات است. ارزش‌های مندرج در اخلاق حرفه‌ای آموزش (نظام ارزشی)، عبارت‌اند از کیفیت زندگی، سلامتی، توانمندسازی و رشد، آزادی و مسئولیت، عدالت، کرامت، مشارکت، احساس ارزشمندی و حقوق بنیادین، نگرش برنده-برنده و مشارکت، گشودگی و پذیرش، مؤثر بودن.

¹ The law isn't justice. It's a very imperfect mechanism. If you press exactly the right buttons and are also lucky, justice may show up in the answer. A mechanism is all the law was ever intended to be. Raymond Chandler (1888-1959), American author In Brown v. Board of Education (1954), the Supreme Court observed.

نتیجه‌گیری

مقاله‌ی حاضر با هدف تحلیل منشورهای اخلاقی و کدهای رفتاری داخلی ایالات متحده و اسناد بین‌المللی، به تلاش‌های اخیر در بازسازی نظام اخلاقی آموزش در این کشور و چالش‌های یک کشور پذیرنده‌ی دانشجو از ملیت‌ها، اقوام و ادیان مختلف پرداخت. عملکرد هر کشور در اخلاقی سازی نظام آموزشی خود شایسته‌ی مطالعه و بررسی است. از این رو نظام آموزشی آمریکا به دلیل چالش‌های متکثر اخلاقی و موارد زیاد نقض اخلاق حرفه‌ای از جمله سوءاستفاده، خشونت و تبعیض نسبت به مسلمانان و سیاه‌پوستان حائز ارزش مطالعاتی است. اخلاقی سازی، خدمتی است نیازمند خردورزی و مشارکت آگاهانه که رهاوردی ذی‌قیمت دارد و همچنان نیازمند تعمیق و تقویت گفتمان مختص خود است و نیاز به رویکرد جامع‌الاطراف دارد. وزن و اعتبار ایران در بازگویی مفهوم دانشگاه اخلاق مدار و امکان نقش‌آفرینی در تدوین منشور نظام رفتاری اخلاقی در محیط‌های دانشگاهی و لزوم نظارت داخلی بر وضعیت اجرای گزاره‌های اخلاق دانشگاهی، مؤید این گمانه است که در کشور ما انجام کار میدانی یکپارچه در اخلاق دانشگاهی نیازمند توجه است. برخورد با رویه‌های غیراخلاقی در تمامی سطوح آموزشی، همان‌گونه که یکی از محورهای مهم اقدام سازمان‌های بین‌المللی همچون یونسکو است، در رویکرد داخلی هر کشور نیز نیازمند رأی قاطع کمیته‌های رسیدگی‌کننده‌ی درون دانشگاهی و مراجع قضایی ایران است. بدون توجه به ملاحظات اخلاقی، دستیابی به تحصیل مؤثر غیرعملی خواهد بود. این به معنای لزوم تحقق گفتمان مؤثر حرفه‌ای - صنفی و همچنین حقوقی و البته ایجاد حریم مقدس برای نهاد آموزش است. لزوم اندیشه ورزی و مصلحت‌سنجی روزافزون آموزش اساتید دانشگاه و کارکنان اداری، چندبعدی بودن چالش‌های اخلاقی (آموزش و پژوهش و اداره نهاد دانشگاهی) و همچنین تعدد مؤلفه‌های اثرگذار در تحقق اخلاق دانشگاهی شامل پذیرش دانشجو، آموزش به دانشجو، آموزش اخلاقی به دانشجو و اعتلای کرامت انسانی او در محیط آموزشی، دانشگاه‌های جهان را به سوی اخلاق آموزشی سوق داده است و این امر، زمینه‌ساز تحقق نگاه کلان و جامع به موضوع می‌شود. اخلاق آموزش آن‌گونه که دیدیم در محور مدیران (اخلاق مدیریتی)، اساتید (اخلاق آموزشی)، کارکنان (اخلاق کاری در محیط اداری) و دانشجویان (اخلاق دانشجویی) و پژوهشگران مرتبط (اخلاق پژوهش) قابل طرح است. در دانشگاه‌های دارای تنوع نژادی قومیتی و با حضور دانشجویان از اتباع کشورهای مختلف، تدابیر ترویج عواطف همگرا، بازتنظیم روابط، ضرورت طراحی شیوه اعتماد‌سنجی گزارش‌های واصله نسبت به رفتار کارکنان و اساتید و شناسایی شانتاژ، جو سازی و تبلیغات مخرب، شایعه‌پراکنی و شبهه‌آفرینی، تشنج‌های روانی و ابزارهای روان‌شناختی کنترل

آن اهمیت بسیار دارد. در نظام آموزشی ایالات متّحدهی آمریکا، با هدف حفظ تنوع نژادی، قومی، دینی و جنسیتی در بین دانشجویان ایالات متّحده آمریکا، دستور اعطای پذیرش تحصیلی بیشتر به دانشجویان بیگانه برای غنای دوره‌های آموزشی در حال برگزاری تصویب شده است. ضرورت اخلاقی حمایت از دانشجویان کم‌توان و دارای معلولیت و تعهد اخلاقی دانشگاه‌ها به توانمندسازی آن‌ها از دیگر محورهای چالش اخلاقی پذیرش دانشجو است.

منابع

1. [http:// nationalacademies.org/guirr/](http://nationalacademies.org/guirr/)
2. <http://.aaas.org>
3. <http://.aaup.org>
4. <http://.aauw.org>
5. <http://.nadohe.org/conference.html>
6. <http://aerj.aera.net/>
7. <http://bst.sagepub.com/>
8. <http://chronicle.com/>
9. <http://eeпа.aera.net/>
10. <http://er.aera.net/>
11. <http://ethics.iit.edu/>
12. <http://jebس.aera.net/>
13. <http://ofly.snowgreen.it/moral-education-pdf.html>
14. <http://rer.aera.net/>
15. <http://rre.aera.net/>
16. <http://staging.convergeresearch.hms.harvard.edu/>
17. <http://www.diverseeducation.com/Advertising.asp>
18. <http://www.insidehighered.com/>

19. <https://aaeteachers.org/index.php/about-us/aae-code-of-ethics>
20. https://academia.edu/27980743/International_Journal_of_Ethics_Education
21. [ation](#)
22. https://cdn.ymaws.com/www.weraonline.org/resource/resmgr/a_general/aera.pdf
23. https://colorado.edu/education/sites/default/files/attached-files/Howe_Moses_Ethics_in_Educational_Research.pdf
24. <https://ethics.harvard.edu/files/center-for-ethics/files/17educationalethics.pdf>
25. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1070987.pdf>
26. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1070987.pdf>
27. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1098173.pdf>
28. https://globethics.net/documents/4289936/20368389/GE_Education_Ethics_1_isbn9782889311644.pdf
29. <https://icmec.org/wp-content/uploads/2018/08/Malta-New-Code-of-Ethics-Doc-EN.pdf>
30. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/acem.12019>
31. <https://petit-philosophy.com/s/Manual-For-Tachers-and-Educators.pdf>
32. <https://researchgate.net/>
33. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000149079_eng
34. https://researchgate.net/publication/288992797_Codes_of_Ethics_and_Their_Place_in_Education
35. https://researchgate.net/publication/310757319_Ethics_and_Its_Relations_With_Education_and_Research
36. https://researchgate.net/publication/325031787_The_Evolution_of_Ethics_Education_1980-2015
37. https://www.nasdtc.net/page/MCEE_Doc

38. <https://aera.net/About-AERA/AERA-Rules-Policies/Professional-Ethics>
39. <https://colorado.edu/cspv/blueprints>
40. <https://hamfish.org>
41. <https://jhsph.edu/PreventYouthViolence/index.html>
42. <https://ncsl.org>
43. <https://nsba.org>
44. <https://nwrel.org>
45. <https://safetyzone.org>
46. <https://sshsac.org>